LOTNISKO KĘTRZYN
AIRPORT RASTENBURG
FLUGPLATZ RASTENBURG

Po 1 marca 1935 r., wraz z oficjalnym upublicznieniem powstania odrodzonego niemieckiego lotnictwa wojskowego, na terytorium Rzeszy zaczęto budować nowe lotniska. Jeszcze przed końcem 1935 r. w Rastenburgu (Kętrzyn) w Prusach Wschodnich uruchomiono niewielkie lotnisko sportowe.

TEKST **Marek J. Murawski**

Adolf Hitler podczas powitania Benito Musoliniego na lotnisku Rastenburg 14 września 1943 r. Dwa dni wcześniej, uwięziony w Gran Sasso Mussolini, uwolniony został przez niemieckich spadochroniarzy, którymi dowodził Otto Skorzennego. W tle główny hangar lotniska, po wojnie rozebrany i ponownie zmontowany w Mielcu.

Adolf Hitler during the welcoming of Benito Musolini at the Rastenburg airport on September 14, 1943. Two days earlier, imprisoned in Gran Sasso, Mussolini was freed by German paratroopers commanded by Otto Skorzenny. In the background, the main hangar of the airport, demolished and reassembled in Mielec after the war.

Benito Musolini wurde am 14. September 1943 auf dem Flugplatz Rastenburg von Adolf Hitler begrüßt. Zwei Tage zuvor wurde er von deutschen Fallschirmjägern unter Führung von Otto Skorzenny in Gran Sasso von der Inhaftierung befreit. zc Im Hintergrund der Haupthangar des Flugplatzes, der nach dem Krieg demontiert und in Mielec wieder aufgebaut wurde.

Samolotem He 111 przybył do Kętrzyna Claus von Stauffenberg, który po dokonaniu nieudanego zamachu na Adolfa Hitlera odleciał tym samym samolotem do Berlina.

He-111, the type of aircraft which carried Wolfschanze Claus von Stauffenberg. Just after his failed assassination attempt on Hitler, he departed from Rastenburg on board the same aircraft.

Nach Rastenburg kam Claus von Stauffenberg mit dem Flugzeug He 111 an und nach dem gescheiterten Attentat auf Adolf Hitler flog er mit derselben Maschine zurück nach Berlin.

Na lotnisku Rastenburg najczęstszym widokiem były samoloty transportowe Junkers Ju 52 .

The mostly frequently seen type of aircraft at the Rastenburg airfield was the Ju-52 carrier (here in pictures taken elsewhere).

Auf dem Flugplatz Rastenburg wurden die Transportflugzeuge Junkers Ju 52 am häufigsten gesehen.

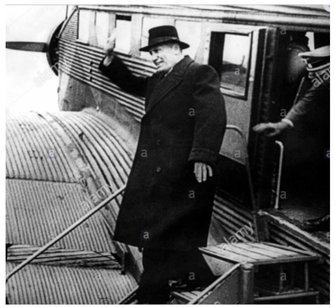

Były przywódca faszystowskich Włoch, Benito Mussolini po oswobodzeniu przez spadochroniarzy Otto Skorzennego z miejsca uwięzienia w hotelu Campo Imperatore, wysiada z samolotu Junkers Ju 52 , pozdrawiając Adolfa Hitlera i osoby mu towarzyszące. Rastenburg - 14 września1943.

Former leader of fascist Italy, Benito Mussolini, after being liberated by paratroopers on the order of Otto Skorzenny from imprisonment at the Campo Imperatore hotel, gets off the Junkers Ju 52 plane, greeting Adolf Hitler and his companions. Rastenburg - September 14, 1943.

Der ehemalige Anführer des faschistischen Italiens, Benito Mussolini steigt aus dem Flugzeug Junkers Ju 52 und begrüßt Adolf Hitler und seine Begleiter am 14. September 1943 in Rastenburg, nachdem er von Fallschirmjägern von Otto Skorzenny aus seiner Gefangenschaft im Hotel Campo Imperatore befreit wurde.

Na rozległym terenie Kwatery Hitlera znajdowało się również lądowisko dla samolotów łącznikowych Fieseler Fi 156 „Storch" („Bocian").

There was a small field for Storch aircraft, just by Hitler's headquarters.

Auf dem riesigen Gelände des Führers-Hauptquartiers befand sich auch ein Landeplatz für die Verbindungsflugzeuge Fieseler Fi 156 „Storch".

Samolot Himmlera Focke-Wulf Fw 200 C-4/U1, W. Nr. 0176, GC+ES często gościł na lotnisku Rastenburg. Zdobyty przez Brytyjczyków, po wojnie latał z oznaczeniami RAF, ostatni lot wykonał 18 stycznia 1946 r.

Himmler's aircraft, Fw 200 C-4/U1, W.Nr. 0176,GC+ES, often landed at the Rastenburg airfield. Captured by the British, after the war it flew with RAF markings. It made its last flight on January 10, 1946.

Himmlers Flugzeug Focke-Wulf Fw 200 C-4/U1, W.Nr. 0176, GS+ES war ein häufiger Gast auf dem Flugplatz Rastenburg. Sie wurde von den Briten erobert, nach dem Krieg flog sie mit RAF-Markierungen, der letzte Flug fand am 18. Januar 1946 statt.

PO rozpoczęciu budowy jednej z głównych kwater Hitlera „Wolfschanze" (Wilczy Szaniec) w pobliskiej wsi Görlitz (Gierłoż) w lipcu 1940 r. zapadła decyzja o rozbudowie pobliskiego lotniska i przystosowaniu go do obsługi pasażerskiej i towarowej kwatery Hitlera oraz pobliskich kwater różnych rodzajów sił zbrojnych Wehrmachtu. W południowej części lotniska zbudowano dwa przecinające się betonowe pasy startowe tworzące literę X. Oba miały szerokość 50 m. Długość jednego z nich wynosiła 1200 m, natomiast drugiego – 900 m. Pozwalało to na obsługę dwusilnikowych samolotów Heinkel He 111 czy Dornier Do 17, a przede wszystkim trójsilnikowych maszyn transportowych i pasażerskich Junkers Ju 52/3m oraz czterosilnikowych Focke-Wulf Fw 200 Condor. Betonowe pasy ukończono w grudniu 1941 r.

Na lotnisku znajdowały się trzy duże hangary, w północno-zachodniej części lotniska rozmieszczono zaś dziewięć stojanek przeznaczonych dla samolotów myśliwskich osłoniętych z trzech stron ziemnymi nasypami, a od góry siatkami maskującymi. Do każdej ze stojanek dochodziły zakopane w ziemi rury doprowadzające paliwo oraz kable instalacji elektrycznej.

Każda stojanka posiadała betonową drogę dojazdową do pola wzlotów. Lotnisko było wyposażone również w radiolatarnię.

Należy podkreślić, iż przy Wilczym Szańcu znajdowało się niewielkie lotnisko przeznaczone do wykorzystania przez samoloty łącznikowe typu Fieseler Fi 156 Storch, zwane przez Niemców Wolfschanze Fieseler Storch Landeplatz. Miało ono powierzchnię 250 m x 250 m i było pokryte trawą. Zbudowano je w roku 1941.

Hitler zazwyczaj podróżował pociągiem, ale kilka razy skorzystał również z transportu lotniczego z lotniska w Rastenburgu. I tak 3 sierpnia 1941 r. poleciał do miejscowości Borysów na Ukrainie, gdzie mieściła się kwatera główna Armeegruppe Süd (Grupa Armii Południe, trzy dni później odbył lot do miejscowości Humań, gdzie odznaczył rumuńskiego marszałka Iona Antonescu Krzyżem Rycerskim, 2 grudnia 1941 r. udał się do Połtawy na naradę w sztabie Armeegruppe Süd. Do Połtawy poleciał też 1 i 3 lipca 1942 r.

Z lotniska w Rastenburgu 8 lutego 1942 r. około godziny ósmej wystartował samolot Heinkel He 111. Na pokładzie maszyny znajdował się minister III Rzeszy do spraw uzbrojenia i amunicji, doktor Fritz Todt. Minister zwykle użytkował samolot Junkers Ju 52/3m, ale ponieważ jego przegląd jeszcze trwał, dowódca 3. Floty Powietrznej Generalfeldmarschall Hugo Sperrle użyczył mu swojego osobistego samolotu typu Heinkel He 111. Todt, który spieszył się do Monachium, aby zdążyć pójść z żoną na wieczorny koncert, chętnie przystał na tę propozycję.

Warunki atmosferyczne były dobre, pułap chmur wynosił 300 m. Samolot bez problemów wzbił się w powietrze, jednak po chwili wykonał ostry zwrot przez lewe skrzydło i rozpoczął manewr podchodzenia do lądowania. Zanim maszyna dotarła do pasa, w kadłubie nastąpił wybuch i samolot w płomieniach runął na ziemię. Zginęły wszystkie osoby przebywające na jego pokładzie: pilot – Lt. Albert Hotz, radiooperator – Ofw. Karl Bäuerle oraz dr Fritz Todt.

W oficjalnym raporcie komisji badającej katastrofę stwierdzono, iż pilot przez przypadek przesunął przełącznik uruchamiający urządzenie samoniszczące samolot. W maszynach cywilnych typu Ju 52/3m, które pilotował do tej pory Lt. Hotz nie było tego typu instalacji, natomiast w samolocie He 111 będącym nieco zmodyfikowanym wariantem samolotu bombowego takie urządzenie montowano jako wyposażenie standardowe.

W przypadku przymusowego lądowania na terytorium zajętym przez nieprzyjaciela kilogramowy ładunek materiału wybuchowego zaopatrzony w zapalnik z trzyminutową zwłoką niszczył płatowiec.

W czwartek, 20 lipca 1944 r., samolotem Heinkel He 111 z lotniska Rangsdorf pod Berlinem przyleciał do Rastenburga Oberst Claus Schenk Graf von Stauffenberg, który tego samego dnia w południe dokonał nieudanego zamachu na Adolfa Hitlera. Po zdetonowaniu bomby zamachowiec wrócił do Berlina tym samym samolotem.

Pod koniec listopada 1944 r. rozpoczęto ewakuację „Wolfschanze", 26 stycznia 1945 r. lotnisko w Kętrzynie zajęły oddziały armii radzieckiej. .

Przylot Adolfa Hitlera na lotnisko Rastenburg. Na drugim planie osobisty samolot Führera, Focke-Wulf Fw 200 A-0, W.Nr. 3099, 26+00.

Arrival of Adolf Hitler at the Rastenburg airport. In the background, the personal Führer plane, Focke-Wulf Fw 200 A-0, W.Nr. 3099, 26 + 00.

Adolf Hitler trifft auf dem Flugplatz Rastenburg ein. Im Hintergrund das persönliche Flugzeug des Führers, die Focke-Wulf Fw 200 A-0, W. Nr. 3099, 26+00.

Adolf Hitler, w otoczeniu swojej świty, odjeżdża z lotniska Rastenburg do Wilczego Szańca.

Adolf Hitler, surrounded by his entourage, leaving from the Rastenburg airport to the Wolf's Lair.

Adolf Hitler verlässt, umgeben von seinem Gefolge, den Flugplatz Rastenburg und fährt in die Wolfsschanze.

20 LIPCA 1944 PRZYLECIAŁ CLAUS SCHENK GRAF VON STAUFFENBERG, KTÓRY TEGO SAMEGO DNIA W POŁUDNIE DOKONAŁ NIEUDANEGO ZAMACHU NA ADOLFA HITLERA.

Z lotniska Rastenburg(Kętrzyn) nie wykonywano lotów bojowych a jedynie operacje logistyczne wykonywane głównie przez samoloty Junkers Ju 52.

There were no combat flights from the Rastenburg airfield (Kętrzyn), only logistic operations.

Vom Flugplatz Rastenburg gab es keine Kampfflüge sondern lediglich logistische Operationen, die hauptsächlich mit Junkers Ju 52-Flugzeugen durchgeführt wurden.